

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9CdoPr/12/2025
Identifikačné číslo spisu: 2116218568
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:2116218568.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N.. H. M. H., narodeného XX. N. XXXX, Y. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jánošíkom, Bratislava, Klincová 35, proti žalovanej Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavskej arcidiecéze, Trnava, Hollého 10, IČO: 00 419 702, zastúpenej advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH s.r.o., Bratislava, Žižkova 22B, IČO: 36 718 432, o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. PN-18Cpr/11/2016, predtým na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 18Cpr/11/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. apríla 2025 sp. zn. 26CoPr/5/2024, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie konania z a m i e t a.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom, v poradí druhým č. k. PN-18Cpr/11/2016-465 zo 4. decembra 2023 zamietol žalobu; žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Aplikujúc ustanovenia § 63, § 77 a § 79 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), § 5 ods. 2 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/1991 Zb.“) a Základnú zmluvu medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (ďalej len „Základná zmluva“) súd prvej inštancie konštatoval, že na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovnú činnosť, sa vzťahuje Zákonník práce, keďže neexistuje iný predpis, ktorý by upravoval pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví. Pracovnoprávny, obdobný alebo občianskoprávny vzťah, v rámci ktorého sa vykonáva duchovná činnosť, sa spravuje príslušnými ustanoveniami právneho poriadku Slovenskej republiky, t. j. Zákonníkom práce, a vnútorné predpisy cirkvi sa uplatnia iba v jeho rámci.

1.2. Následne súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná pri skončení pracovného pomeru postupovala v súlade so zákonom a splnila ponukovú povinnosť zamestnávateľa. Výsledky dokazovania, ako aj závery Okresného súdu Trnava v konaní pod sp. zn. 27Cpr/7/2014 preukázali, že žalovaná nemala vzhľadom na zmenu organizačnej štruktúry voľné miesto pre žalobcu. Žalobca sa proti rozhodnutiu o suspenzii neodvolal a nevyužil opravné prostriedky v rámci cirkevného práva. S poukazom na rozhodnutie Okresného súdu Košice sp. zn. 12C/153/2006 z 2. októbra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/19/2010 zo 4. mája 2011, ako i rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 321/2011 v obdobnej veci, súd prvej inštancie konštatoval, že nemohol v spore o neplatnosť skončenia pracovného pomeru skúmať vecnú správnosť rozhodnutia, resp. konania o suspenzii. Vzhľadom na tieto právne závery sa súd prvej inštancie už nezaoberal ďalšími návrhmi na dokazovanie zo strany žalobcu a ani jeho návrhom na iniciovanie konania podľa článku 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Keďže žalobca nebol úspešný v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, nevznikol mu ani nárok na náhradu mzdy, preto súd aj v tejto časti žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. apríla 2025 sp. zn. 26CoPr/5/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 CSP); žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP).

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že na daný pracovnoprávny vzťah bolo potrebné aplikovať ustanovenia Zákonníka práce, avšak podľa § 5 ods. 2 a § 7 zákona č. 308/1991 Zb. cirkev posudzuje spôsobilosť osôb na výkon duchovenskej činnosti podľa jej vnútorných predpisov, vychádzajúc z toho, že cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti, najmä ustanovujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných a zriaďujú rehoľné a iné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 28. októbra 2009 sp. zn. 1Cdo/48/2009 a rozhodnutie ústavného súdu zo 7. októbra 2004 sp. zn. III. ÚS 292/04. Konštatoval, že pokiaľ sa duchovenská činnosť vykonáva v rámci právneho vzťahu (v danom prípade pracovnoprávneho), tak sa takýto vzťah riadi príslušnými predpismi právneho poriadku Slovenskej republiky (t. j. aj Zákonníkom práce) a vnútorné predpisy cirkvi sa uplatnia v jeho rámci, čo napokon vyplýva aj z ustanovenia § 63 ods. 1 písm. d) bodu 3 Zákonníka práce, na základe ktorého došlo k skončeniu pracovného pomeru so žalobcom z dôvodu, že ako zamestnanec prestal spĺňať požiadavky na riadny výkon dohodnutej práce. Uvedený záver súdu prvej inštancie bol aj v súlade s článkom 6 ods. 3 Základnej zmluvy, v zmysle ktorého má katolícka cirkev výlučné právo rozhodovať o vymenovaní, preložení, vzdaní sa služby a odvolaní osoby aj v súvislosti s ktorýmkoľvek ďalším cirkevným úradom alebo s úlohou týkajúcou sa apoštolského poslania. Odvolací súd citoval z rozhodnutia ústavného súdu z 15. augusta 2018 sp. zn. IV. ÚS 477/2018, že v súlade s § 3 ods. 3 Zákonníka práce sa za osobitný predpis vylučujúci aplikáciu ustanovení Zákonníka práce v prípade ustanovovania a odvolávania duchovného v katolíckej cirkvi považuje Kódex kánonického práva (Codex iuris canonici) z roku 1983, konkrétne Štvrtá kniha, VI. Titul - Posvätný rád, Šiesta kniha - Sankcie v cirkvi a Siedma kniha - Procesy. Kódex kánonického práva má teda vlastnú úpravu ustanovovania duchovného a prepúšťania z pomeru duchovného v katolíckej cirkvi.

2.2. Ďalej odvolací súd uviedol, že v rámci rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít nebola spochybnená platnosť Základnej zmluvy, pričom z hľadiska jej aplikovateľnosti vychádza ústavný súd z prezumpcie ústavnosti tejto zmluvy (sp. zn. IV. ÚS 27/2012). V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie správne uzavrel, že v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru nemôže posudzovať vecnú správnosť rozhodnutia, resp. konania o suspenzii, pričom žalobca existenciu suspenzie ani nerozporoval (na pojednávaní dňa 4. mája 2021 žalobca potvrdil existenciu a následky jemu uloženej suspenzie) a v odvolaní nespochybnil skutkový záver súdu prvej inštancie, že sa proti rozhodnutiu o

suspenzii neodvolal a nevyužil opravné prostriedky v rámci cirkevného práva. Z tohto dôvodu odvolací súd považoval námietky žalobcu týkajúce sa zisťovania skutkového stavu veci a nevykonania ním navrhovaných dôkazov za nedôvodné.

2.3. K námietke odvolateľa, že výpoveď bola neplatná, pretože pracovná pozícia „rímsko-katolícky kňaz“ neexistuje, odvolací súd uviedol, že podľa výpovede žalovanej oprávnenie na vykonávanie úkonov vyplývajúcich z kňazskej vysviacky v zmysle Kódexu kánonického práva je nevyhnutným predpokladom pre výkon druhu práce rímsko-katolícky kňaz v zmysle pracovnej zmluvy a jej dodatkov. Z uvedeného je zrejmé, že predmetná výpoveď sa týkala výkonu všetkých duchovenských činností (úradov), ktoré žalobca vykonával pre žalovanú, keďže výkonom uvedených činností nedošlo k vytvoreniu nového pracovného pomeru, ktorý by bolo potrebné osobitne ukončovať. Žalobca so žalovanou uzatvorili jediný pracovný pomer, v rámci ktorého žalobca zastával rôzne cirkevné funkcie, čo bolo formalizované dodatkami k pracovnej zmluve a tomu zodpovedala aj formulácia výpovede adresovanej žalobcovi. Zákonník práce neobsahuje definíciu pojmu druh práce a jeho dojednanie sa v pracovnej zmluve ponecháva na vôľu účastníkov zmluvy. Odvolací súd poukázal aj na skutočnosť, že už pracovná zmluva zakladajúca pracovnoprávny vzťah medzi stranami sporu označovala druh práce ako rímsko-katolícky kňaz (čo žalobca v tom čase ani nenamietal), pričom existencia pracovnoprávneho vzťahu je základným predpokladom na jeho neskoršie ukončenie (v danom prípade výpoveďou).

2.4. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie sa nezaoberal otázkou, prečo žalovaná nezamestnala žalobcu na iných pracovných miestach, na ktoré spĺňal kvalifikačné predpoklady (išlo konkrétne o pozíciu referenta správy majetku), keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná nemala vzhľadom na zmenu organizačnej štruktúry voľné pracovné miesto. Z rozsudku Okresného sudu Trnava sp. zn. 27Cpr/7/2014 z 23. mája 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 10CoPr/5/2018 z 27. marca 2019 vyplynulo, že v čase výpovede žalovaná nemala pre žalobcu inú vhodnú prácu v zmysle ustanovenia § 63 ods. 2 Zákonníka práce, pričom uvedená skutočnosť bola obsiahnutá aj v texte výpovede. Pracovné miesto „referent správy majetku“, na ktoré žalobca opakovane poukazoval, bolo žalovanou ako zamestnávateľom zrušené predtým, ako došlo k skončeniu pracovného pomeru so žalobcom. Z tohto dôvodu a pre neexistenciu žiadneho iného voľného miesta ponuková povinnosť žalovanej v zmysle § 63 ods. 2 Zákonníka práce odpadla.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil existenciou vady v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie a nevykonaní navrhovaného dokazovania, a tiež nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľ namietal, že nebol daný výpovedný dôvod v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) bod 3 Zákonníka práce, pretože ako rímskokatolícky kňaz nestratil spôsobilosť na riadny výkon dohodnutej práce (farára a súdneho vikára). Status rímskokatolíckeho kňaza sa neviaže na vznik pracovného pomeru, ale vzniká kňazskou vysviackou, ktorú žalobca získal skôr ako vznikol pracovnoprávny vzťah medzi ním a žalovanou. Súdy sa však v rámci svojich odôvodnení s namietaným rozdielom statusu rímskokatolíckeho kňaza a farára nevysporiadali. Vysvetlil, že farár je konkrétna funkcia, resp. povolanie, do ktorej bol žalobca v zmysle ustanovenia kánonu 522 Kódexu kánonického práva ustanovený na neobmedzený čas po tom, ako sa o jeho súčnosti na takéto vymenovanie žalovaná presvedčila. Žalovaná však dala žalobcovi výpoveď nie z druhu práce farára, ale vo vzťahu k neodňateľnému statusu rímskokatolíckeho kňaza, ktorý ako druh práce žalobca v čase dania výpovede nevykonával. Navyše v zmysle § 28 vety prvej Zákonníka práce bolo povinnosťou žalovanej oboznámiť ho s vnútornými predpismi, t. j. aj s Kódexom kánonického práva platným od roku 1983, pričom na preukázanie splnenia tejto povinnosti žalovaná v spore nepredložila žiaden dôkaz.

3.2. Dovolateľ pokračoval tým, že jeho suspenzia nebola trestom s trvalým charakterom, t. j. nedošlo

ňou k jeho prepusteniu z klerického stavu. Suspenzia má dočasný charakter, preto na základe suspenzie nie je možné aplikovať výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 3 Zákonníka práce. Okrem toho z oznámenia o trvaní pracovného pomeru č. 7598/2015 vyplynulo, že žalovaná zrušila obsah oznámení č. 7315/2015 a č. 7318/2015 (oznámenia o skončení pracovného pomeru zo 7. októbra 2015), a teda bolo nemožné, aby na zrušené oznámenie o aplikácii cenzúry - suspenzie odkázala vo výpovedi z 10. júna 2016. Navyše k uloženiu trestu žalobcovi došlo zo strany žalovanej udelením cenzúry (suspenzie) na základe kánonického práva, takýto trest nie je ustanovený zákonom, ani vnútroštátnym alebo medzinárodným právom. Uloženie tohto trestu tak bolo v rozpore s čl. 49 ústavy, čo súdy nižšej inštancie prehliadli a údajný interný predpis rímskokatolíckej cirkvi povýšili nad ústavu. Dovolateľ tiež namietal porušenie rovnosti zbraní a práva na spravodlivý proces v dôsledku nevypočutia navrhovaných svedkov. I. N. B. ako štatutárny zástupca žalovanej nebol v konaní vypočutý, hoci bol stranou sporu, a preto naňho nebolo možné aplikovať ustanovenie § 203 ods. 1 CSP, na ktoré sa odvolal. Navrhovaní svedkovia rovnako využili právo nevypovedať v zmysle § 203 ods. 1 CSP, i keď toto ustanovenie nebolo možné aplikovať, nakoľko nešlo o prípad zákonom ustanovenej alebo štátom uznannej povinnosti mlčanlivosti, napr. vo veci spovedného tajomstva. Súdy nižšej inštancie navyše nerozhodli o celom žalobou uplatnenom nároku, keďže náhradu mzdy žiadal žalobca priznať od 1. septembra 2015, t. j. aj za dobu deväť mesiacov pre daním výpovede zo strany žalovanej.

3.3. Dovolateľ vyčítal súdom nižšej inštancie, že na spor aplikovali Základnú zmluvu, avšak nevysporiadali sa s jeho námietkami voči jej prijatiu, resp. záväznosti, teda že nedisponuje doložkou prednosti. Dôvodil, že v oznámení o medzinárodnej politickej zmluve - Základnej zmluve, uverejnenom ako oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 326/2001 Z. z., nie je obsiahnutá doložka prednosti podľa článku 7 ods. 5 ústavy. To znamená, že zmluva nemá prednosť pred zákonmi a ústavou. Navyše Základná zmluva bola dojednávaná v rozpore s čl. 102 ods. 1 písm. a) prvou vetou ústavy v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z., pretože nebola dojednávaná prezidentom Slovenskej republiky. Zmluva síce bola uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, avšak je platná iba de facto, nie však de iure. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 64/00, prijaté v období od nadobudnutia platnosti Základnej zmluvy do jej vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, v ktorom bola preskúmaná ním podaná ústavná sťažnosť a ústavný súd konštatoval porušenie jeho práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 36 písm. a) a b) ústavy. S poukazom na nález ústavného súdu PL. ÚS 8/2022 považoval dovolateľ za nevyhnutné posúdiť súlad Základnej zmluvy s ústavou. Riešenie protiústavnosti Základnej zmluvy považoval dovolateľ za právnu otázku doposiaľ neriešenú dovolacím súdom. Súčasne navrhol, aby najvyšší súd dovolacie konanie prerušil a inicioval konanie na ústavnom súde o súlade Základnej zmluvy s ústavou.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol riadne špecifikovaný, keď z dovolania nie je zrejmé, v čom mal postup súdov nižšej inštancie znemožniť žalobcovi, aby uplatňoval svoje procesné práva. Ide len o vyjadrenie subjektívnej nespokojnosti žalobcu s právnym posúdením sporu a spôsobom hodnotenia skutkového stavu. Za žalovanú bol vypočutý ako štatutárny zástupca U. C. Š. a tiež ekonóm C. N. D., C.. Nevypočutie ostatných navrhovaných svedkov súd prvej inštancie riadne odôvodnil. Podstatná časť dovolania žalobcu sa týkala skutočností, ktoré pred podaním dovolania neboli ním tvrdené, a preto už nemôžu byť predmetom preskúmania dovolacím súdom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebola formulovaná žiadna právna otázka. Žalovaná poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/48/2009, 1Cdo/192/2017 a ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 321/2011, IV. ÚS 230/2018, III. ÚS 64/00, IV. ÚS 477/2018, v ktorých sa najvyššie súdne authority už viackrát venovali otázke interpretácie a aplikácie Základnej zmluvy. Navyše posúdiť súlad tejto medzinárodnej zmluvy s ústavou mohol len ústavný súd podľa čl. 125a ústavy pred jej predložením Národnej rade a ratifikovaním. Z tejto zmluvy nevyplýva, že by na jej vykonanie bol potrebný zákon, preto ide o zmluvu, ktorá má prednosť pred zákonmi. Podľa čl. 154c ods. 2 ústavy prednosť Základnej zmluvy ustanovuje zákon, ktorým v tomto prípade je ustanovenie § 3 ods. 3 Zákonníka práce. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že súdy sa nevysporiadali s jeho nárokom na náhradu mzdy za obdobie od 1. septembra 2015 do skončenia pracovného pomeru uviedla, že mzda bola žalobcovi riadne vyplatená, o čom svedčia aj mzdové listy za roky 2015 a 2016 predložené súdu v základnom konaní.

Žalovaná mala za to, že súdy reagovali dostatočne na všetky žalobcove námietky. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, prípadne zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti opravného prostriedku. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

8. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. V prvom rade bolo potrebné preskúmať prípustnosť dovolania, ktorú dovolateľ odvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolateľ bol toho názoru, že k naplneniu vady zmätočnosti došlo v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšej inštancie, ktoré sa argumentačne nevysporiadali s jeho námietkami. Výslovne uviedol, že sa nevyjadrili k jeho námietke ohľadom druhu práce rímskokatolíckeho kňaza, z ktorej mu bola daná výpoveď, hoci tento status je neodňateľný a nemôže mu byť odňatý žiadnym svetským ani cirkevným úradom.

13. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

14. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaného prípadu, rozporom s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

15. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu vytvára s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (porov. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovení § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

16. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd reagoval na všetky odvolacie námietky žalobcu, osobitne aj na námietku ohľadom dojednaného druhu práce rímskokatolíckeho kňaza, keď v bode 64 odôvodnenia poukázal na to, že oprávnenie na vykonávanie úkonov vyplývajúcich z kňazskej vysviacky v zmysle Kódexu kánonického práva je nevyhnutným predpokladom pre výkon druhu práce „rímskokatolícky kňaz“ v zmysle pracovnej zmluvy a jej dodatkov. Dôvodom výpovede nebol, ako naznačoval dovolateľ v dovolaní, zánik statusu kňaza alebo kňazskej vysviacky, ale strata oprávnenia na vykonávanie úkonov vyplývajúcich z kňazskej vysviacky. K tomu odvolací súd ešte uviedol, že výpoveď sa týkala všetkých duchovenských činností (úradov), ktoré žalobca vykonával pre žalovanú. Výkonom činností v zmysle dodatkov k pracovnej zmluve nedošlo k vytvoreniu nového pracovného pomeru, ktorý by bolo potrebné osobitne ukončovať. Žalobca zastával v rámci jedného pracovného pomeru rôzne cirkevné funkcie, čomu zodpovedali jednotlivé dodatky k pracovnej zmluve a aj formulácia výpovede, v ktorej bolo výslovne uvedené, že sa týka pracovnej zmluvy a jej dodatkov. Ďalej odvolací súd vysvetlil, že Zákonník práce neobsahuje definíciu pojmu druh práce, jeho dojednanie sa ponecháva na vôľu účastníkov zmluvy. Uvedená argumentácia je podľa názoru dovolacieho súdu dostatočná a zrozumiteľná, a to aj s poukazom na záver odvolacieho súdu, že v rámci tohto sporu sa síce uplatnia príslušné predpisy právneho poriadku Slovenskej republiky, t. j. aj Zákonník práce, avšak pokiaľ ide o otázky týkajúce sa ustanovovania duchovného a prepúšťania z pomeru duchovného v katolíckej cirkvi, tieto sú riešené vnútornými predpismi cirkvi a nemôžu byť preskúmané súdmi v rámci civilného konania (bod 57, podporne body 44, 46, 49 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Civilné súdy sa tak mohli zamerať len na to, či výpoveď bola platná z pohľadu vymedzenia pracovnej pozície vyplývajúcej z pracovnej zmluvy, na ktorú sa výpoveď vzťahovala, čo aj urobili a dospeli k záveru, že výpoveď sa vzťahovala na druh práce vymedzený pracovnou zmluvou, ako aj na všetky duchovenské činnosti, ktoré žalobca vykonával pre žalovanú v zmysle dodatkov k pracovnej zmluve.

17. Aj samotný dovolateľ v tomto smere argumentoval ustanoveniami kánonického práva, keď vysvetľoval, prečo nemohlo byť platné dojednanie druhu práce postavenie rímsko-katolíckeho kňazstva ako neodňateľného statusu. Súdy nižších inštancií sa ani nemohli zaoberať námietkou, či bol druh práce v pracovnej zmluve žalobcu dojednaný platne alebo nie, pretože otázka statusu kňaza, jeho vzniku a zániku nie je upravená žiadnym právnym predpisom Slovenskej republiky, ale ide o vnútornú záležitosť katolíckej cirkvi. Odvolací súd reagoval aj na odvolaciu námietku žalobcu, že Kódex kánonického práva nie je vnútorným predpisom žalovanej, keď podrobne rozobral problematiku aplikácie vnútorných predpisov katolíckej cirkvi vrátane samotného kódexu na otázky ustanovovania a prepúšťania

duchovného z pomeru v katolíckej cirkvi (body 55, 57 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd dospel k záveru, že Kódex kánonického práva je základným dokumentom cirkevného práva platným a záväzným pre Rímskokatolícku cirkev, z čoho je zrejmé, že je záväzný aj pre jej duchovných a tým aj pre žalobcu ako kňaza (bod 57 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

18. Odvolací súd rozsiahlo reagoval aj na námietky dovolateľa vo vzťahu k protiústavnosti Základnej zmluvy a k záväznosti Kódexu kánonického práva a jeho aplikácii na daný pracovnoprávny spor (body 41 až 56 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Následne sa odvolací súd venoval konkrétnym dôvodom neplatnosti výpovede (body 62 až 64 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) a splneniu ponukovej povinnosti žalovanej v zmysle § 63 ods. 2 Zákonníka práce (body 65 až 67 odôvodnenia). Odvolací súd tak poskytol zrozumiteľné odpovede na všetky aspekty daného sporu, ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné, preto jeho rozhodnutie nie je možné považovať za neodôvodnené či nepreskúmateľné.

19. V rámci vady v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal aj porušenie rovnosti zbraní a práva na spravodlivý proces, keď I.. N. B. ako štatutárny zástupca žalovanej nebol v konaní vypočutý a navrhovaní svedkovia využili svoje právo nevypovedať v zmysle § 203 ods. 1 CSP, i keď toto ustanovenie nebolo možné aplikovať, nakoľko nešlo o prípad zákonom ustanovenej alebo štátom uznannej povinnosti mlčanlivosti napr. vo veci spovedného tajomstva. K tomu dovolací súd uvádza, že pokiaľ ide o vymedzenie subjektov oprávnených konať pred súdom za právnickú osobu, ustanovenie § 72 odkazuje na právnu úpravu hmotného práva. Tým je § 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého právne úkony za právnickú osobu robia tí, ktorí sú na to oprávnení zmluvou o zriadení právnickej osoby, zakladacou listinou alebo zákonom. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 308/1991 Zb. cirkvi a náboženské spoločnosti sú právnické osoby a v zmysle § 13 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/1991 Zb. štatutárnym orgánom Trnavskej arcidiecézy, ktorá je v spore žalovaná, je podľa zápisu v registri cirkví a náboženských spoločností vedenom Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky diecézny biskup a osoby ním poverené. Z potvrdenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 31. marca 2020 založeného v súdnom spise vyplýva, že právomoci štatutára za trnavského arcibiskupa I.. N. B. má generálny vikár, za ktorého bol menovaný od 1. februára 2020 dekrétom č. 828/20 U. C. Š. (č.l. 252 súdneho spisu).

20. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd zistil, že súd vypočul žalovanú ako stranu sporu podľa § 195 ods. 1 CSP na pojednávaní dňa 17. augusta 2021. Za žalovanú bol vypočutý ako štatutárny zástupca C.. Z obsahu zápisnice nevyplýva, že by štatutárny zástupca odmietol vypovedať. I.. N. B. ako štatutárny zástupca (diecézny biskup) tak nemusel v konaní vypovedať, pretože tým poveril generálneho vikára. Pokiaľ ide o vypočutie I.. N. B., ktoré žalobca na tom istom pojednávaní navrhoval vo vzťahu ku konaniu o uložení suspenzie, z obsahu súdneho spisu vyplýva, že I.. N. B. podaním z 15. novembra 2021 oznámil súdu povinnosť mlčanlivosti z dôvodu uplatnenia kánonu 1455 v spojení s § 203 ods. 1 CSP. Otázky týkajúce sa suspenzie kňaza, na rozdiel od okolností podania výpovede z pracovného pomeru, možno považovať za také, na ktoré sa vzťahuje štátom uznaná povinnosť mlčanlivosti. Podobne v podaní zo 14. augusta 2023 žalobca uviedol, že pána C. a pána Š. navrhol vypočuť vo veci suspenzie žalobcu, ako aj k okolnostiam súvisiacim s rozviazaním pracovného pomeru, ktoré bližšie nešpecifikoval.

21. Je pravdou, že obsahom súdneho spisu nie je rozhodnutie súdu prvej inštancie o dôvodnosti odmietnutia výpovede I.. N. B. a ani dvoch žalobcom navrhovaných svedkov v zmysle § 203 ods. 1 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však vyplýva, že súd nevykonal žalobcom navrhované dokazovanie nie z dôvodu aplikácie ustanovenia § 203 ods. 1 CSP, ale preto, že ho nepovažoval za podstatné pre rozhodnutie vo veci s ohľadom na právne posúdenie sporu (bod 36 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Tomuto záveru nasvedčuje aj skutočnosť, že hoci žalovaná trvala na povinnosti mlčanlivosti navrhovaných svedkov podľa § 203 ods. 1 CSP (podanie z 26. júna 2023, č. l. 405 súdneho spisu), súd prvej inštancie svedkov na pojednávanie dňa 3. októbra 2023 napriek tomu predvolal (č. l. 426 a 427 súdneho spisu). Napokon však dokazovanie ich výsluchom nevykonal, čo odôvodnil v rozhodnutí vo veci samej. Aj odvolací súd k rovnakej odvolacej námietke

uviedol, že súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Keďže súd prvej inštancie správne uzavrel, že nemôže preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia ani konania o suspenzii a žalobca existenciu suspenzie ani nerozporoval, námietky žalobcu týkajúce sa zisťovania skutkového stavu veci a nevykonania ním navrhovaných dôkazov boli nedôvodné (bod 58 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

22. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že k porušeniu procesných práv žalobcu nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 203 ods. 1 CSP nedošlo, keďže nevykonanie dokazovania výsluchom žalobcom navrhovaných svedkov nebolo založené na tomto procesnom ustanovení, ale na princípe hospodárnosti súdneho konania a na právnom závere, že uloženie suspenzie žalobcovi nie je možné podrobiť súdnemu prieskumu. Dovolací súd považuje tento záver súdov za akceptovateľný a riadne odôvodnený. Ani z obsahu dovolania žalobcu napokon nebolo zrejmé, čo konkrétne sa malo výpoveďami navrhovaných svedkov objasniť z hľadiska ustanovení Zákonníka práce, ktoré súdy v spore aplikovali. Aj ústavný súd pritom konštantne judikuje, že k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nedochádza samotným nevykonaním navrhovaného dôkazu, ale len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu racionálna úvaha súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana sporu (I. ÚS 350/08).

23. K námietke dovolateľa, že žalovaná zrušila obsah oznámení č. 7315/2015 a č. 7318/2015, a teda bolo nemožné, aby na zrušené oznámenie o aplikácii suspenzie odkázala vo výpovedi z 10. júna 2016, stačí poukázať na to, že v tom istom dovolaní dovolateľ správne cituje z výpovede z 10. júna 2016, v ktorej žalovaná neodkazovala na zrušené oznámenia č. 7315/2015 alebo č. 7318/2015, ale na oznámenie č. 7247/2015. Pokiaľ ide o ostatné dovolacie námietky, dovolací súd uvádza, že dovolanie žalobcu z obsahového hľadiska je vo svojej podstate formulované ako „druhé odvolanie“, žalobca v ňom opakuje svoje argumenty a právne závery zo základného konania, absentuje v ňom však vymedzenie, v čom konkrétne boli jeho procesné práva zo strany súdov nižšej inštancie porušené, akým procesným postupom súdov bol ukrátený na svojich právach, prípadne aké procesné ustanovenia boli porušené. Z hľadiska obsahu sú ďalšie dovolacie námietky (neplatné dojednanie druhu práce v pracovnej zmluve, neexistencia výpovedného dôvodu, neexistencia vnútorného predpisu zamestnávateľa, neexistencia doložky prednosti Základnej zmluvy a jej protiústavnosť) námietkami smerujúcimi k právnemu posúdeniu sporu súdmi, ktoré však nemôže mať za následok porušenie procesných práv dovolateľa. V súlade s konštantou judikatúrou najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 24/2017, 9Cdo/248/2021). Len nesúhlas dovolateľa so závermi odvolacieho súdu nezakladá existenciu dovolacieho dôvodu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok.

24. Pozornosti dovolacieho súdu neušlo ani to, že žalobca vzniesol v dovolaní také námietky, ktoré majú charakter tzv. novoty v dovolacom konaní, t. j. ide o obranu, ktorú žalobca počas základného konania nepredniesol. Konkrétne ide o námietku vo vzťahu k neuneseniu dôkazného bremena žalovanou k splneniu povinnosti v zmysle § 35 ods. 2 Zákonníka práce, a to oboznámeniu žalobcu s vnútorným predpisom žalovanej, námietku dočasného charakteru trestu cenzúry (suspenzie) a námietku neposúdenia jeho mzdových nárokov za obdobie od 1. septembra 2015 do podania výpovede. I keď dovolateľ tvrdí, že nejde o novotu a dožaduje sa aplikácie zásady iura novit curia (súd pozná právo), tomuto názoru nie je možné prisvedčiť. Aj spory v pracovnoprávných veciach sú ovládané zásadou kontradiktórnosti konania v zmysle čl. 8 Základných princípov CSP a aj v nich je strana sporu povinná uviesť všetky skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu a podprieť ich dôkazmi (§ 150 ods. 1 CSP). Ide o spory s ochranou slabšej strany, v ktorých sa podľa § 320 CSP neaplikuje sudcovská ani zákonná koncentrácia konania a zamestnanec môže predložiť alebo označiť skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení až do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ani podľa citovaného ustanovenia však

zamestnanec nemôže predkladať nové skutočnosti a dôkazy až v dovolacom konaní. Pokiaľ ide o princíp iura novit curia, ten sa vzťahuje výlučne na právne posúdenie sporu súdmi a na znalosť právnych predpisov aplikovaných na sporné otázky a ich výklad. Nie je však povinnosťou súdu, a už vôbec nie v dovolacom konaní, vyhľadávať za žalobcu právne normy, podľa ktorých by bolo možné žalobe vyhovieť, keď sa ich žiadna strana v spore doteraz nedovoľovala, teda ani odvolací súd nemal príležitosť vyjadriť sa k ich prípadnej aplikácii. Okrem toho vyššie uvedené dovolacie námietky majú charakter skutkových tvrdení (neoboznámenie žalobcu s vnútorným predpisom, dočasnosť suspenzie, neposúdenie mzdových nárokov žalobcu), nie právnych otázok.

25. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok má povahu subsidiárneho prostriedku nápravy vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku nielen z procesného hľadiska, teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní, ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, teda že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol, tieto námietky nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania. Povedané inými slovami, nedávalo by zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by nastala absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu, hoci odvolací súd nemal dôvod zaoberať sa argumentáciou strany, ktorá mu nebola známa, pretože ju strana v odvolacom konaní nepoužila a „čakala“ s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda obsahovo vecne (argumentačne).

26. Z obsahu spisu a ani z obsahu odvolania žalobcu nevyplýva, že by žalobca v odvolacom konaní namietal nesplnenie povinnosti zamestnávateľa podľa § 35 ods. 2 veta druhá Zákonníka práce alebo dočasnosť suspenzie. Žalobca v odvolaní nevzniesol ani námietku, že súd prvej inštancie opomenul rozhodnúť, resp. v odôvodnení sa argumentačne nevyssporiadal s jeho žalobným nárokom na náhradu mzdy od 1. septembra 2015 do podania výpovede. Nejde pritom o situáciu, keď by súd zjavne nerozhodol o celom nároku, keďže súd prvej inštancie vo výroku I. zamietol žalobu ako celok. To, že súd riadne neodôvodnil zamietnutie žaloby v časti o náhradu mzdy do podania výpovede, žalobca v odvolacom konaní nenamietal. Keďže tieto otázky neboli predmetom posúdenia odvolacím súdom, nemôže dovolací súd túto dovolaciu argumentáciu posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť (porov. 9Cdo/69/2021, 9Cdo/265/2021).

27. Dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

28. Dovolateľ ďalej prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Vyčítal dovolaciemu súdu nesprávne posúdenie otázky súladu Základnej zmluvy s ústavou. Tiež tvrdil, že v dôsledku tohto nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd nadradil Kódex kánonického práva nad všeobecne záväzné právne predpisy Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu navrhoval posúdiť súlad, resp. nesúlad Základnej zmluvy s ústavou. Za nesprávne považoval tiež posúdenie prednosti Základnej zmluvy, keďže v nej nie je obsiahnutá doložka prednosti podľa článku 7 ods. 5 ústavy.

29. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

32. Vo vzťahu k tomuto dôvodu dovolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť v dovolaní nastolená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom. Právna otázka, ktorej vyriešenie nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu, teda ktorej vyriešenie nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Právne otázky, takto dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

33. Pod vplyvom rozhodovacej praxe ústavného súdu najvyšší súd v nedávnych rozhodnutiach zastáva názor, že dovolatelia nemusia v dovolaní presne uviesť, o ktorú zo zákonom predpokladaných troch situácií (§ 421 ods. 1 CSP) pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci ide a tiež nemusia uvádzať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, s ktorými je podľa nich napadnuté rozhodnutie v rozpore (dovolací súd pozná svoje vlastné rozhodnutia). Základnou požiadavkou vychádzajúcou priamo zo zákona (§ 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP) však zostáva, aby dovolatelia, pokiaľ zastávajú názor, že ich dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, jasne formulovali právnu otázku, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (právne posúdenie veci odvolacím súdom), a tiež aby vymedzili, v čom podľa nich spočíva nesprávnosť riešenia tejto otázky odvolacím súdom. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

34. Dovolací súd konštatuje, že v podstate celé dovolanie žalobcu je polemikou so závermi odvolacieho súdu, žalobca v ňom zopakoval svoju argumentáciu z konania pred súdmi nižšej inštancie. Napriek tomu, v snahe autenticky porozumieť dovolateľovi, je možné za predloženú právnu otázku, ktorej riešenie dovolateľ napáda ako nesprávne, považovať otázku súladu resp. nesúladu Základnej zmluvy s ústavou a prednosti Základnej zmluvy pred právnymi predpismi Slovenskej republiky.

35. V tejto súvislosti treba najprv uviesť, že dovolateľ odkázal na nález ústavného súdu z 31. januára 2021 sp. zn. III. ÚS 64/00, ktorý je však neaplikovateľný na preskúmanú vec, keďže podstata porušenia základných práv dovolateľa konštatovaná v odkazovanom náleze spočívala v tom, že všeobecné súdy odmietli aplikovať na vzťah sťažovateľa (teraz v procesnom postavení dovolateľa) ako duchovného k biskupstvu ustanovenia slovenského právneho poriadku (Zákonník práce) a tvrdili, že platnosť skončenia jeho služobného pomeru ako duchovného nemožno pre jeho cirkevný charakter skúmať v občianskom súdnom konaní. Ústavný súd v odkazovanom náleze konštatoval, že ak je duchovná činnosť vykonávaná v rámci právneho vzťahu (pracovnoprávneho, obdobného alebo občianskoprávneho), tento vzťah sa riadi príslušnými predpismi právneho poriadku Slovenskej republiky. Vnútorne predpisy cirkvi (cirkevné právo) sa uplatnia len v rámci tohto vzťahu, pričom súdy na ne môžu pri rozhodovaní prihliadať len ako na súčasť skutkovej, nie právnej stránky veci. V aktuálnom spore súdy postupovali v súlade s citovaným nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 64/00, keď na vec aplikovali slovenské právo (Zákonník práce). Cirkevné právo zohľadnili len v rámci posudzovania skutkovej otázky suspendovania dovolateľa, ktorá však ani nebola v konaní pred súdom

prvej inštancie a odvolacím súdom sporná.

36. Dovolateľ požadoval, aby dovolací súd preskúmal súlad medzinárodnej zmluvy s ústavou. Takúto právomoc má však výlučne ústavný súd v zmysle čl. 125a ústavy, pričom najvyšší súd nemôže byť v zmysle citovaného článku ústavy navrhovateľom takéhoto konania. Všeobecné súdy môžu v zmysle čl. 144 ods. 2 v spojení s čl. 125 ods. 1 ústavy iniciovať len konanie o súlade zákonov, nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, všeobecne záväzných nariadení obcí a vyšších územných celkov, všeobecne záväzných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy a všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy s predpismi vyššej právnej sily. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nemôže v dovolacom konaní zaoberať otázkou ústavnosti namietanej medzinárodnej zmluvy, a nemôže ani iniciovať takéto konanie.

37. Okrem toho v preskúmvanej veci odvolací súd neaplikoval žiadne konkrétne ustanovenie Základnej zmluvy, preto nemal ani dôvod otvárať otázku súladu alebo nesúladu Základnej zmluvy s ústavou. Odvolací súd, podobne ako súd prvej inštancie, len v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) bod 3 Zákonníka práce skúmal - a to ako otázku skutkovú, nie právnu - či žalobca prestal spĺňať požiadavky na riadny výkon dohodnutej práce určenej zamestnávateľom vo vnútornom predpise, ktorým je Kódex kánonického práva, pričom dospel k záveru, že vzhľadom na stratu oprávnenia na vykonávanie úkonov vyplývajúcich z kňazskej vysviacky, boli splnené predpoklady výpovede podľa citovaného ustanovenia Zákonníka práce.

38. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolateľ ako dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) nevymedzil takú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú by všeobecné súdy ako právnu otázku mali právomoc riešiť. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu aj v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

39. Pokiaľ dovolateľ polemizoval s prednosťou Základnej zmluvy pred zákonmi, pričom argumentoval absenciou „doložky prednosti podľa článku 7 ods. 5 ústavy“, je potrebné uviesť, že článok 7 ods. 5 ústavy žiadnu osobitnú doložku medzinárodnej zmluvy nevyžaduje. Základná zmluva je medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, keďže upravuje otázky náboženskej slobody, pričom bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, preto v súlade s článkom 7 ods. 5 ústavy má prednosť pred zákonmi. Podobne ani skoršie znenie ustanovenie článku 11 ústavy v znení účinnom do 30. júna 2001 nevyžadovalo pre prednosť medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách osobitnú doložku.

40. Z dôvodov uvedených vyššie v bode 36 tohto odôvodnenia dovolací súd zamietol návrh dovolateľa na prerušenie konania a podanie návrhu ústavnému súdu na konanie o súlade Základnej zmluvy s ústavou. Najvyšší súd ako súčasť sústavy všeobecných súdov nemá právomoc iniciovať konanie na ústavnom súde o súlade medzinárodnej zmluvy s ústavou, a to ani v zmysle čl. 125a ústavy (kde nemá návrhové oprávnenie), ani v zmysle čl. 125 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 2 ústavy (kde sa posudzuje len súlad právnych predpisov vymenovaných v jednotlivých bodoch čl. 125 ods. 1 ústavy s právnymi normami vyššej právnej sily alebo s medzinárodnými zmluvami, nie súlad medzinárodných zmlúv s ústavou). Len pre úplnosť dovolací súd zhodne s odvolacím súdom poukazuje na uznesenie ústavného súdu z 19. januára 2012 sp. zn. IV. ÚS 27/2012, v ktorom sa ústavný súd vyjadril v prospech prezumpcie ústavnosti Základnej zmluvy, keďže jej súlad s ústavou by mohol byť predmetom skúmania iba v konaní podľa čl. 125a ústavy.

41. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP v súlade so zásadou úspechu strán v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi.

42. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.